

ИНТЕРВЈУ

АЛЕКСАНДАР ЧЕПУРИН, амбасадор Русије у Србији

ПОБЕДА ЈЕ У ГЕНЕТСКОМ КОДУ РУСА И СРБА

Y

Одлука председника Србије Томислава Николића да учествује у празничним догађајима у Москви, без обзира на очигледан притисак Запада, не може а да не изазове поштовање

Разговарала **БИЉАНА ЖИВКОВИЋ**
Фотографије **МИЛОРАД МИЛАНКОВИЋ**

очи обележавања 70 година од завршетка Другог светског рата и прославе победе над нацизмом и фашизмом, амбасадор Руске Федерације у Србији Александар Чепурин за „Печат“ говори о повампирењу нацизма и фашизма у свету, Дану победе у Москви 9. маја, украйинској кризи, односима Србије и Русије...

Разговор започињемо прославом Дану победе.

„За Русију је 9. мај врло светао дан и она овај празник обележава са великим радошћу. Уједно,

вања Дана победе јесте трaka Светог Георгија Победоносца. Георгијевска трaka у својству ленте била је уведена у Русији давне 1769. године. Било је то у време Екатерине Велике, чуvenог војсковође Александра Васиљевича Суворова. Тада је букао рат са Турском ради ослобођења северне обале Црног мора од турског освајача. Дана, у руској модерној традицији, ове две боје ленте, црна и наранџаста, симбол су дима и пламена. У 18. веку, то је имало религијски значај, црно као

нешто заједничко са фашизмом. Познато је да је Други светски рат у СССР однео 26 милиона људских живота. Тадашња фашистичка Немачка и њени сателити изгубили су око 12 милиона. Притом, морам да кажем да је од 26 милиона изгубљених живота у СССР, чак 17 милиона обичних људи, цивила, прогутало фашистичко ратно гротло. То у одређеном степену показује „цивилизацијски ниво“ оних који су дошли као освајачи у нашу земљу. Они су били непријатељи и

обележава, иако у неким државама покушавају да умање значај овог великог празника. Код неких постоје чак и нескривене жеље да се придрже онима који су некада били на страни фашиста у Другом светском рату. То су актуелне власти балтичких земаља и Кијева.

Ван сваке сумње, три источнословенска народа, заједно са Србима, поднела су највеће жртве. Спасили су свет и Европу. А неке нације су спасили од тоталног уништења. Спасили су и немачки народ и ослобо-

МЛАДИ СРПСКИ ВОЈНИЦИ СУ МИ РЕКЛИ ДА ЈЕ ОДЛАЗАК НА ВОЈНУ ПРОДУКТИВНОСТ

то је и један од најомиљенијих празника за наш народ. Он има своју симболику која је вишеструка. Ипак ћу, у том смислу, навести неколико момената. У првом реду мислим на Параду, која се традиционално обележава 9. маја на Црвеном тргу. Овогодишња Војна парада у Москви ће бити организована поводом 70-годишњице победе над фашизмом. Са задовољством сам пре више од десетак дана испратио јединицу Војске Србије која ће учествовати на Војној паради у Москви. Млади српски војници су ми том приликом рекли да је одлазак на Војну параду у Москви и учешће на њој за њих велика част. Још су се шалили да сваки војник у животу машта да буде генерал и да корача у почасном строју на некој великој паради. Ова друга жеља им се остварује. А што се тиче прве – све је испред њих. Други веома важан симбол обележа-

симбол смрти, а наранџасто знамење спасавања, вакрсења. Војник се суочава са смрћу, а чудом Божјим бива спасен. Ово важно одличје добијали су, кроз историју, само војници који су били непосредно на ратишту. Такође, у тадашњој царској војсци и самој Русији гајило се велико поштовање према ратнику који је био одликован Лентом Светог Георгија. Кад би се десило да војник, носилац Георгијевског крста са лентом, улази у просторију, високи официри су морали да устану и да га поздраве. Георгијевска лента је везана и за Други светски рат. Наиме, наш маршал Победе Георгије Жуков – узгряд речено, такође Георгије – учествовао је у Првом светском рату, када је био одликован Крстом на Георгијевској ленти. После Другог светског рата Георгијевска лента је постала симбол антифашизма. Због тога нашу ленту не воле они који имају

нама и Србима. Ми смо се борили и победили. Да нисмо победили – можемо само да препоставимо шта би се десило са човечанством. А после победе ојачале су и две велике словенске државе, СССР и Југославија! У историји, прошли смо тешке периоде. Памћење нам даје унутрашњу снагу, сећање да су наши народи способни за много. Не самопонижење, него науч о достигнућима и победи јесте услов нашег препорода и наше просперитетне будућности, какве су наши народи достојни.

И поред отворених притисака које Србија месецима трпи од западних сила, српски председник Николић долази у Русију на прославу, а српски народ не крије задовољство због тога...

Мислим да је тешко избрисати заједнички празник из народног сећања. На целом постсовјетском простору се, такође,

дили га од фашизма. Због тога сматрамо да је потпуно природно да наши пријатељи дођу код нас у Москву и да заједно прославимо Дан победе. Видећемо ко ће доћи. Сви региони Русије ће бити представљени на Паради, као и ветерани који могу да дођу. Бићемо драго ако дођу и наши савезници. Ми то веома ценимо, као и њихов допринос победи над фашизмом. Очиглавно је, међутим, да неки покушавају да од великог празника и Војне параде у Москви направе политички спектакл. Ако су земаља који имају кичму и који имају осећање властитог достојанства, чувајући сећања на подвиг свог народа, дођи ће у Москву. И неће бити жаље присуство него на претходним парадама. Видећемо стварност 9. маја! Уосталом, рат се водио и у Европи, и у Азији. Знај да ћејдан од најважнијих гостију бити председник Кине Си Џинпинг.

У ПАРАДУ У МОСКВУ И УЧЕШЋЕ НА ЊОЈ ЗА ЊИХ ВЕЛИКА ЧАСТ

Сматрамо да одлука председника Србије Томислава Николића да учествује у празничним догађајима у Москви, без обзира на очигледан притисак Запада, не може а да не изазове – поштовање. Управо такав његов гест показује усмерење већине Срба. Ја мислим да је председник Николић искусан политичар, са добрым политичким осећањем. Другачију одлуку председника Србије тешко да могу да замислим. Народи бивше Југославије, а пре свега српски народ, дали су велики допринос у рушењу фашизма. У Југославији, у годинама Другог светског рата, био је организован најмасовнији покрет отпора на територији Европе. Фактички, може да се каже да је то био други фронт борбе против фашизма. У јединицама југословенских партизана ратовало је више од 500 000 људи. Скренуо бих пажњу – ратовали су од пр-

вог до последњег дана рата. Нису чекали ко ће победити код Стаљинграда! Они су се борили до Победе. У Москви, у Александровском парку код Кремља, налази се Споменик незнаном јунаку. Тамо су уклесане речи: „Име твоје није познато. Подвиг твој је бесмртан“. То је део историјског сећања. **Неке државе отворено подржавају буђење нацизма, хушкајући друге. Неке то раде из освете. Шта то говори о стању свести у човечанству, или одговорности (по мир у свету) такве политике појединих земаља?**

Сматрам да је подсећање на то страшно време – веома важно. Русија, наравно, бележи раст броја покушаја да се фалсификује, или да се ревидира историја најстрашније и највеличанственије катализме. Бележимо покушај да се од црног направи бело. Постоје и покушаји додворавања неким

центрима моћи, да се ставе на исти тас нацизм и комунизам. Пример таквих акција јесте, рецимо, одбијање пољских власти да преко своје територије пропусте руске мотоциклисте „Ноћне вукове“, који иду „Путевима победе“. Та акција је усмерена и на одавање почасти и пољским војницима који су ратовали заједно са Црвеном армијом.

Када већ говоримо о фашизму и комунизаму, морамо да се сетимо ко је, и где, дошао да осваја. И бројки о којима сам говорио на почетку разговора, о масовном уништавању цивилног становништва од стране Немаца на окупираним подручју. А када су руски војници улазили у Немачку, можете да замислите, земља наша је била потпуно срушена, много ближњих – убијено. У таквим околностима Стаљин (мада он није мој кумир) обратио се војницима Црвене армије муд-

рим речима: „Хитлер долазе и одлазе, али немачки народ остаје.“ Тако да у немачком становништву није било ни приближно толиких жртава. Баш зато морамо да се сећамо ужаса који је доносио фашизам. Посебно они народи које је Хитлер покушао да уништи! Што се тиче Срба, нама Русија лако вас је разумети. Не само због нашег заједничког корена и због наше заједничке историје. Не само што имамо заједничко писмо – Ћирилицу него и због тога што имамо заједничке светитеље. Видео сам како је председник Николић говорио: „Ми Срби нећемо никада бити против Руса.“ Исто тако ни Русија ништа и никада није урадила против Србије. Некада је Русија била снажна, некада мање снажна. Понекад није могла да уради много у корист Србије. Али никада није ништа чинила против Србије. Знате, то је

веома битна историјска чињеница за наша два народа, и то морамо да сачувамо!

У „Директној линији“ руски председник Владимир Путин предвидео је (на основу искуства СССР) неминовни распад САД. Путин је прокоментарисао забрињавајућу чињеницу о висини америчког дуга који катастрофално може утицати на светску привреду. Тешка економска криза у свету последица је управо такве економске политике САД. Да ли се слажете?

Знате, нема сумње у то да светски економски систем није праведан. Америка свим сила- ма и на све начине покушава да га сачува. Са друге стране, светски економски систем је крајње осетљив за било које кризне ситуације. Наравно, забрињава ситуација са државним дугом САД, који превазилази бруто домаћи производ и постепено се повећава. Штампа се новац без покрића. Истовремено, у складу са проценама стручњака, ако они тако не раде – неће моћи да се реше свог дуга. Све то може довести до слома читавог светског система кредитне политике. Сада више земаља активно покушава да одустане од долара. Погледајте БРИКС, нове светске банке. Какве ће бити последице, видећемо. САД би, наравно, желеле да живе богатије и о трошку других, буквально исцрпљујући, по својој традицији, све привредне сокове из многих држава, чувајући доминацију, али свет није више монополаран, и то је реалност! „Наранџасте револуције“ се враћају као бумеранг у САД у виду немира у Балтимору, Фергусону...

ве грађевинске конструкције нису довољно чврсте. Могу да опстану искључиво у условима кад се развијају, када надељују бивају остварене. У тој истој ЕУ треба стварати услове да се све земље развијају, дакле и оне на периферији, а не само у центру. Да се не би дешавало да богати постају још богатији, а сиромашни још сиромашнији. Велике разлике постоје у Европи, историјске, културне, емотивне. У принципу, ради развоја од виталног значаја јесу ресурси Русије. Русија поседује више од 20 одсто светских ресурса. Европа има значајне финансијске могућности. Ако у будућности желимо да видимо Европу на врху привредне пирамиде, онда је потребно да се уједине сви напори, потребна је синергија. Они који желе да се Европа удави, они, наравно, хоће да одвоје Европу, да одвоје источну од западне Европе. Најпозјељније је када се створи неко ратно жариште, које би попут живе ране убијало перспективу и будућност Европе. Конкуренти не спавају.

Русија, и поред санкција, изналази нове путеве, државе, партнере, стабилизујући своју земљу, привреду, технологију. Приметно је негодовање одређених земаља због мудре и жилаве унутрашње и спољне политике РФ. Како то тумачите?

Увођење санкција против Русије, ван сваке сумње, негативно је утицало на економски развој земље. Поремећене су многе пословне везе, смањена су спољна улагања. Са друге стране, настала ситуација јесте

грам развоја. Пре санкција, наша пословна политика је била усмерена на извоз нафте и на увоз хране. Храну смо увозили за 40 милијарди евра годишње. Такође, у индустрији, посебно у високотехнолошким гранама, за то су одавно сазреве околности. Џ, ето, да бисмо могли активно да радимо, нама су потребни изазови. То је у нашој заједничкој традицији, карактеру. Вероватно вам је познато да се руска привреда стабилизовала. Постојале су две претње: драстичан пад цене нафте и гаса, друго – санкције. Сада се привреда стабилизовала, и рубља, која је била на нивоу да се за евро плаћало 100 рубља, вратила се на много боље стање – 55 рубља за евро, а пре кризе је било за евро – 45 рубља. Индустрија, са нешто јефтинијом рубљом, постала је конкурентнија. Погледао сам ових дана филм „Председник“, где су били приказани статистички подаци како се Русија развијала у периоду од 2000. до 2014. У 90-им годинама, ми смо се трудили да живимо у складу са правилима Запада. Јељцина су јако волели на Западу. И уопште, на Западу „воле“ оне који су слаби, који траже хуманитарну помоћ. Дакле, ако ради против свог народа, онда га воле. Када он одређује и брани своје интересе, њега покушавају да туку. Шта нам је донело 10 година у време Јељцина: земља се налазила у пуном територијалном распаду, у Чеченији се водио страшан рат, многе исламске републике Северног Кавказа биле су у тешком положају због тероризма који је цветао, руска војска потпуно

СВЕТ НИЈЕ ВИШЕ МОНОПОЛАРАН, И ТО ЈЕ РЕАЛНОСТ

Што се тиче распада, 1987. године нико на свету није могао да замисли да ће се СССР распасти. А то се десило веома брзо. За три године једна огромна, јединствена земља се распала. А када говоримо о ЕУ или САД, све те њихо-

добра шанса за излазак земље на нови развојни ниво. Према нашој доброј руској и српској традицији, ми испољавамо своју снагу тек када се нађемо у борби. Оно о чему смо годинама разговарали дешава се: сада Русија разрађује про-

застарела... Данас је у Русији сасвим друга прича – политичка подршка председнику је веома јака. Чеченија је сада препорођена. Идите у Грозни, то је данас прелеп савремен град, просперитетан. У Чеченији Русија ужива велику

Од 26 милиона изгубљених живота у СССР, чак је 17 милиона обичних људи, цивила, прогутало фашистичко ратно гробло. То у одређеном степену показује „цивилизацијски ниво“ оних који су дошли као освајачи у нашу земљу. Они су били непријатељи и нама и Србима. Ми смо се борили и победили

БЕОГРАД У МОСКВИ

Почетком јуна очекујемо посету делегације Града Београда Москви на позив њеног градоначелника. Од 18. до 20. јуна у Санкт Петербургу ће бити одржани преговори на маргинама највећег Санктпетербуршког економског форума. Велике могућности отвара и припрема посете Москви Александра Вучића...

подршку. И када говоримо о могућности Русије да направи велике скокове у економском развоју, ради се, разуме се, о политичкој консолидацији друштва. А било који развој захтева и непопуларне мере. Власт зато мора да буде снажна да би могла да оствари поменуте реформе. Вредност бруто домаћег производа за ових 10 година се удвостручила, што је врло импресивно, јер на прсте једне руке могу да се наброје земље са сличним порастом. Реална примања су се троструко повећала, оружане снаге су осавремењене и поново успостављене. Чак и под санкцијама способни смо за значајан економски раст. Уопште, Русија је током ових година постала сасвим друкчија. Ко је имао прилике да посети Русију 90-их и ове године, могао је да се увери у очигледне позитивне промене. И још један важан детаљ. 1990-их, сваке године се становништво смањивало, за чак милион људи. Драстичан негативни природни прираштај! Једне године 145 милиона становника, затим 144, 143... милиона. Чак су УН предвиделе да ће се до 2035. број становника у Русији смањити до 80 милиона. Успели смо то да зауставимо. Последње две године забележен је позитивни природни прираштај од 100 хиљада годишње. Људи се осећају спокојније, могу да рађају, васпитавају своју децу. То је унутрашње, веома јако осећање. Или, како би Солжењицин рекао, то је „сачување народа“. Осим тога, Русија је постала привлачна за страну радну снагу. Тренутно заузима друго место у свету по броју људи који из других земаља долазе да раде код нас. У питању је 11 милиона људи, из централне Азије, са Кавказа, из Украјине, Молдавије и других земаља. Колико знам, у Русији ради и између 50 и 80 хиљада Срба; граде хотеле, мостове, термоелектране, све су то српске фирме. За Русију је битна квалификована радна снага, која би могла да ради висококвалификоване послове.

Русија се од почетка украјинске кризе залаже за успостављање мира. У Украјини живе у великом проценту Руси православци, али и Украјинци који су близског порекла. Са друге стране, Запад чини све како би се сукоб распламсао, до те мере да САД отворено ангажују своје инструкторе за специјалну обуку украјинских војника.

Украјинци, то је један од најближих народа. Данашња Русија је рођена из Кијевске Русије. У Царској Русији уопште није било разлике између Руса, Белоруса и Украјинаца. Николај Васиљевич Гоголь рођен је, рецимо, у Украјини, студирао је и писао у Санкт Петербургу, писао је на руском језику. Себе је сматрао руским човеком – пре свега због тога што није раздавајо Русе и Украјинце. У Москви постоји такозвани Прстен променада, удаљен два-три километра од Кремља. Једна од ових променада носи Гогољево име. Тамо је пре револуције био подигнут велелепни споменик, који је израдио вајар Андрејев, са Гогољем који седи и барељефима карактера из његових дела

представљају мач са две оштрице. Руководиоци практично свих европских компанија које сарађују са руским партнерима говоре о негативним последицама санкција за свој посао. Али, као и руководство ЕУ тако и шефови већине земаља чланица спроводе јединствену антируску политику, умногоме се усмеравајући на интересе САД. Можемо за пример да наведемо уговор о испоруци француских носача хеликоптера „Мистрал“ Русији. Све то сведочи о чињеници да неке земље у оквиру војно-политичког блока НАТО, где су газда САД, губе део свог суверенитета идући против властитих националних интереса.

Повратак Крима Русији после 60 година, у чијем саставу је био вековима, изазвао је бурне реакције западних држава. Крим и Космет, и поред особених историјских околности и разлика, имају нешто заједничко. Да ли се слажете?

Крим за Русију и Косово и Метохија за Србију имају више сличности. У првом реду, у питању су духовне колевке наших народа. Како је рекао

ЗАХВАЛНИ СМО СРБИЈИ ШТО СЕ У ПРОЛЕЋЕ 2014. НИЈЕ ПРИДР

„Мртве душе“, „Ревизор“ и „Тарас Буљба“. Под спомеником се обично пишу посвете, на пример, „великом совјетском“ или „великом јерменском писцу“. Појавило се питање – какав би натпис требало уклесати овде? Одлука која је била донета 1954. и са моје тачке гледишта јесте генијална – „Великом мајстору руске речи од совјетске владе“. Никога нису увредили.

А о савременој кризи после државног удара пре годину дана, припремљеног од стране Американаца, као у причи са Хитлером, можемо да пођемо од тога да Јацељуки и Турчинови долазе и одлазе, а украјински народ остаје. Сада траје стравичан унутарукрајински конфликт. И не само између Кијева и Донбаса. Сматрамо да за њега нема војног решења.

Имамо Мински споразум од 12. фебруара, сматрамо да је важно да се поштује. Смисао Минског споразума може да се сведе на две реченице. Да се прекине са убиствима и војним насиљем, и да се једна и друга страна договоре како ће живети заједно. Они имају различите хероје, понекад различити језик и веру, али друкчије одлуке нема! А да једна страна уништи другу, као што је случај са нашим сународницима у Доњецку, Луганску, Кијеву, Одеси, Харкову, Дњепропетровску - то Русија не може да дозволи. Ми знамо да би неко желео да Украјина буде рана наредну деценију, или како то „неки“ кажу: „Ратовати у Украјини, до последњег Украјинца!“ Не знам колико то може бити корисно за Европу, или за Русију свакако није. Ми

кажемо: хајде да се испоштује Мински споразум и да се не усмеравају амерички инструктори и војна техника да не би неко тиме покушао да уништи другу страну. На Западу за све окривљују Москву, захтевајући од ње да она изврши притисак на југоисток Украјине. Наравно, потребно је вршити утицај и на Кијев за мирно регулисање сукоба.

САД врши притисак од првог дана на земље ЕУ, поводом санкција Русији, али и конкретно, ради продужења рата у Украјини, грубо се мешајући у политички живот тих држава. Да ли то значи да ЕУ нема свој став и самосталност?

Одлуке ЕУ о увођењу санкција против Русије дугорочно штете руско-европским везама,

Владимир Путин, управо на кримском тулу су се наши претци, први пут и заувек, осетили као јединствен народ. Управо на Криму се налази духовни извор разноврсне, али монолитне руске нације. Центар руске држavnosti, државе, Крим и Севастопољ имају за нас сакрални значај. Крим, за разлику од Ким, није био на силу отргнут као резултат рата или бомбардовања. Чак 97 одсто Кримљана изјаснили су се да желе да се врате кући, отаџбини. Током враћања Крима у окриље своје матице није погинуо ниједан човек. Крим је ушао у састав Русије захваљујући свенародном референдуму, који је био легитиман. Ким су одвајали од Србије уз помоћ бомби са осиромашеним уранијумом, путем силе,

уз снажну подршку САД и њихових сателита. Они су у супротности са међународним правом учинили све да сруше српску државу, као што су пре тога чинили све да би раскомадали друге словенске државе, СССР, Југославију, Чехословачку. А другим земљама су дозвољавали да се уједине. Данас је јасно, ако сами не заштитимо своје интересе и права, ништа добро нећемо дочекати од тих наших партнера. Потребно је да одредимо своје интересе и да не дајемо повода да неко помисли како смо спремни да одустанемо од њих.

Политика војне неутралности је била битна у досадашњем војном и спољнополитичком животу Србије. Међутим, изгледа да се изналазе методи притиска да се Србија приближи НАТО, што српски народ, судећи по анкетама, неће прихватити. Шта ако они који тренутно воде Србију одустану од неутралности?

С поштовањем се односи-мо према политици војно-по-литичке неутралности коју спроводи Србија и која се темељи на законодавном ни-вон. Сматрамо да је одлука о

ХВАЛА СРПСКОЈ БРАЋИ!

Учествоваћемо 9. маја у централној прослави нашег заједничког празника, коју организује Република Србија. У 11.30 ћемо положити венце на Гробљу ослободилаца Београда. У склопу програма биће приказан филм „Битка за Севастополь“, који је истовремено пример руско-украјинског пријатељства, јер је снимљен у копродукцији. Планирамо, такође 9. маја, на Тргу Републике – амбасада Русије у сарадњи са Руским домом уз учешће амбасада Азербејџана и Белорусије – да одржимо и велику прославу на отвореном. Од 9 до 10 часова у директном преносу преко РТС на великим екранима ће се емитовати *Парада Победе*, где ће сви грађани моћи, уз добар војнички пасуљ, да погледају свечани корак српских гардиста на Црвеном тргу. Читав дан на Тргу Републике ће трајати велико славље уз песме уметника који ће због тога допутовати из Москве, као и уз архивске и игране филмове о рату. Хвала свој српској браћи, која се по читавој земљи брину о споменицима и гробовима црвеноармејца погинулих за ослобођење Београда. Дубоко се клањамо Србима-ветеранима!

Да ли сте задовољни економском сарадњом Србије и Русије, будући да је било директива из ЕУ да Србија „не користи тренутну ситуацију“, до директних притисака којима је Србија, срећом, одолела?

Објективно постоји више могућности за повећање робне размене. Робна размена између наших земаља 2014. порасла је за 13 одсто и премашила је 3,3 милијарде долара. Али, истина је да је због санкција западних земаља, због пада цене енергената и девалвације рубље почетком године, дошло до одређеног смањења опсега узајамне трговине. Русија се налази међу три највећа трговинска партнера Србије. Прошле године скоро да су се удвојиле испоруке српске пољопривредне производње за руско тржиште, од 180 милиона долара до 300 милиона. Разматра се могућност повећања ових испорука, наредних година и до вредности од 500 милиона долара. То је апсолутно реално. Најважније је да се прошири производња у Србији, да се учврсте позиције на руском тржишту и успостави ефикасан систем превоза и складиштења производа. Затим, да се успоставе односи са руским дистрибутерима и трговинским ланцима. А за то постоје све неопходне могућности. Српски производи, познато је, имају повлашћен приступ руском тржишту. Такав режим обезбеђује Споразум о слободној трговини, потписан 2000. године. Скоро сва српска производња током увоза у Русију не потпада под режим царине. Захвални смо Србији што се у пролеће 2014. није придружила западним санкцијама према Русији. Таква одлука, сигуран сам, одговара интересима Србије. Русија са своје стране није увела узвратне санкције. То даје шансу да се значајно повећа наша економска сарадња. И ми треба да искористимо ову шансу у домену нафте и гаса, енергетике, привреде, грађевинарства, инвестиција, туризма. То је заиста велика шansa!

ако се поштују прописи ЕУ. У којој мери су ти ЕУ прописи у складу са интересима Русије и будућих земаља потписница?

Рок важења транзитног уговора са Украјином истиче 2019. и он се неће продужавати. О томе су више пута говорили министар енергетике Русије Александар Новак и председник Деоничког друштва „Газпром“ Алексеј Милер. Друга очигледна ствар јесте да су Европи, укључујући и земље

туре се воде. Рута би требало да иде на север преко Македоније, Србије, Мађарске у Аустрију. Дужина српске деонице ће се повећати у поређењу са „Јужним током“, од 422 км на 650 км. Самим тим ће се повећати и доходак од плаћања транзитних такси. Европска комисија је већ post factum тражила да се уведу нова правила игре на гасном тржишту. „Јужни ток“ био је миниран, уз позивање и на захтев Трећег енергетског

ИМА ЗАПАДНИМ САНКЦИЈАМА ПРЕМА РУСИЈИ

учешћу или неучешћу земље у војно-политичком блоковима суверено право сваке државе. У исто време, није тајна да би у неким западним престоницама, поштујући неутралност Београда само на речима, жељели да превазиђу тренутно усмерење Србије и да је инволирају у сферу утицаја алијансе која је усмерена против Русије и служи интересима САД које су изгубиле позицију хегемона. Не сумњамо да ће српско руководство моћи да увиди реалне претње за властите национални интерес, укључујући и сарадњу са Русијом.

Чињеница је да су се за „Турски ток“ сем Турске, Грчке, заинтересовале земље са којима Русија води преговоре. „Турски ток“, пишу медији, прихватљив је за Брисел

југоисточне Европе, потребне испоруке природног гаса. У дугорочној перспективи, ове потребе ће се само повећавати. Тренутно, европске земље троше око 525 милијарди кубних метара гаса годишње, а до 2035. биће потребно око 700 милијарди кубних метара природног гаса. Значајан део потреба може да испоручује Русија; тренутно се испоручује 180 милијарди кубних метара. Руски гас остаје стални елемент европског гасног тржишта. Дана је јасно да ће руски гас ићи у Европу преко Турске и Грчке, преко „Турског тока“. Због тога се планира да се на турско-грчкој граници изгради гасни чврт, који ће дистрибуирати 47 милијарди кубних метара. Преговори у вези са изградњом ове гаснотранспортне инфраструк-

пакета ЕУ, који је усвојен да би наштетио „Газпрому“ и Русији. У тим условима изградња „Јужног тока“ била би за „Газпром“ економски бесмислена.

Европска комисија се залаже за стварање процеса трговине у гасним хабовима. Управо такав чврт „Газпром“ планира да изгради на турско-грчкој граници. Да ли пројекат ће бити остварен у стриктном складу са Трећим енергетским пакетом ЕУ. Руска страна је заинтересована да настави енергетски дијалог са ЕУ и са земљама потрошачима и транзитерима. Она је спремна да разматра најтежа питања и да пронађе компромисе за њих. Интерес ЕУ је очигледан, ако размишља о својој конкурентности у свету, и нека бар мало размишља о интересима земаља југоисточне Европе.